

COLUMN 18 februari 2022 - Verzuiling

Lang, lang geleden was de stad in parochies en gemeentes verdeeld. Ook Den Haag. Torensprotsen zorgden voor herkenbaarheid in het panorama op de stad. De katholieken, de gereformeerden, de joden en een hele stoet afgesplitste protestantse zuilen. Het waren nauwelijks waarneembare scheidslijnen tussen elkaar overlappende maar toch strikt gescheiden bubbels. Met in het midden van de parochie of gemeente een trots bolwerk: een kerk, een kapel, een klooster, een patronaatsgebouw en vooral basisscholen. Want het voortbestaan van de zuil kon alleen geborgd worden wanneer de opvattingen over leven, dood en levenswijze met de paplepel werd ingegoten.

De invoering van de scheiding van kerk en staat maakten dat de godsdienst-zuilen vanaf de zijlijn en in het parlement elkaar gingen bestrijden tussen de liberalen en sociaaldemocraten.

Zo'n twintig jaar terug waren we ook in Den Haag wel klaar met die verzuiling, en dat leek vanzelfsprekend na de reformatie, de verlichting, het humanisme, de oecumene en de verdergaande secularisatie. Met de komst van de AVRO en de Tros leek Nederland klaar met spirituele levensopvattingen als basis voor onze verzuiling. De ontwikkeling van telefoon, televisie en internet als onderling communicatiemiddel en als portaal tot kennis droeg daar natuurlijk aan bij: niemand is meer afhankelijk van de waarheden zoals die vanaf de preekstoel of kansel worden uitgesproken.

Onze extreme welvaartsstijging is onder meer te danken aan een enorm toegenomen afhankelijkheid van arbeidskracht van migranten die hun eigen cultuur meenemen naar onze stad. En we weten inmiddels dat die culturen gebedshuizen en culturele centra meenemen die niet door naïeve integratieprogramma's zullen verdwijnen. Aan de ene kant omdat ook derde generatie Nederlanders hun godsdienst aanhouden maar ook omdat tot op de dag van vandaag onze economie zo in elkaar is gestoken dat deze voor een belangrijk deel draait op arbeid van steeds nieuwe migranten.

Wat die Hagenaars bindt is een heel andere secularisatie. Er is nauwelijks een groep Hagenaars meer aan te wijzen die geloof, hoop en liefde heeft voor het lokaal en landelijk bestuur. Het kabinet hangt aan elkaar van crises, excuses en schandalen en er lijkt in het parlement geen enkele oppositie om hiermee schoon schip te maken.

In het Haags gemeentebestuur is het niet anders. IJzingwekkende en onhaalbare bouwplannen die leefbaarheid en schoonheid van wijken aantasten, schandalen met vastgoedtransacties en oplopende schadeclaims van gisse ontwikkelaars stapelen zich op terwijl het college niets kan laten zien waar humanist, moslim, christen of anarchist echt trots op kan zijn.

En ook in onze stad geen werkzame oppositie die de coalitie een pootje licht. Volgende maand stemmen we voor provinciale staten en waterschappen maar niemand die komt met een actieprogramma zeespiegelstijging, bodemverzilting of luchtkwaliteit.

Ik voorzie een enorme overwinning voor de brokkenpiloten Mark Rutte, Anne Mulder en Robert van Asten. Overmorgen starten de openbare verhoren-onder-ede in de Spuiforum-Amare schandalen. Over 6 maanden een uitspraak in de zaak de Mos-Guernaoui. Twee zaken die in potentie den Haag kan bestempelen tot niveau bananenrepubliek. Maar ik vrees dat de pers het weer verkleind tot anekdote. Fijn carnaval allemaal, alaf.